

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานประมาณ กระทรวงมหาดไทย กองทัพอากาศ และสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้จัดให้มีการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ตัวอย่างความสำเร็จของบุคคล ชุมชน และองค์กรภาครัฐและธุรกิจ ที่ได้ร่น้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การพัฒนาชุมชน และการบริหารจัดการองค์กร จนประสบความสำเร็จ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม

จากการประกวดผลงานฯ ครั้งที่ 2 คุณเปรี๊ยวจันท์ ต๊ะตันยาง ได้รับรางวัลชนะเลิศด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประเภทเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเหมาะสมที่จะเป็นตัวอย่างให้เกษตรกร รวมทั้งผู้ที่สนใจได้ศึกษาเรียนรู้ความสำเร็จของคุณเปรี๊ยวจันท์ฯ สำนักงาน กปร. จึงเห็นสมควรให้คุณเปรี๊ยวจันท์ฯ เป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โดยในเบื้องต้น สำนักงาน กปร. ได้จัดพิมพ์หนังสือองค์ความรู้การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้เข้าใจและมองเห็นภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ไปใช้ในการพัฒนาการเกษตรและชุมชนต่อไป

สุดท้ายนี้ สำนักงาน กปร.ขอขอบคุณ คุณเปรี๊ยวจันท์ ต๊ะตันยาง เป็นอย่างยิ่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและรูปภาพในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือตัวอย่างความสำเร็จ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเกษตรกรทฤษฎีใหม่ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร ให้สามารถพึ่งพาตนเองและขยายผลไปยังชุมชนต่อไปตามลำดับ

(นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ)

เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สารบัญ

คำนำ

ประวัติโดยย่อ	1
บทเรียนชีวิต	2
การจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตร	4
การปลูกผักแบบชุ่มชื้น	8
ประโยชน์ของหญ้าในแปลง	9
การหมุนเวียนทรัพยากรในพื้นที่	10
หลักคิดในการดำเนินชีวิตของครอบครัว๊ะต้นยาง	12
เพลงขอศีล 5	14
บัญชีติดลบ ชีวิตติดหล่ม	15
แผนที่ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ประเภทเกษตรกรทฤษฎีใหม่	16
องค์ความรู้การเกษตรของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	17
นางเป็รียวจันทร์ ๊ะต้นยาง	
เตาถ่าน/น้ำส้มควันไม้	18
คอกวัวหลุม	21
คอกหมูหลุม	22
น้ำยาอเนกประสงค์	24
ภาคผนวก	25
การประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครั้งที่ 2	26

ประวัติโดยย่อ

นางเปรี๊ยะจันทร์ ต๊ะตันยาง อายุ 44 ปี บุตรสาวนายตีบ มัชวาลย์ และนางคำ มัชวาลย์ อาชีพเกษตรกร มีพี่น้อง 4 คน ปัจจุบันสมรสกับ นายกุศล ต๊ะตันยาง ข้าราชการบำนาญ มีบุตร 2 คน อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 119 หมู่ 9 บ้านสันทราย ตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย 57230 โทรศัพท์ 08-1706-9687 โทรสาร 0-5371-8970

นางเปรี๊ยะจันทร์ ต๊ะตันยาง เริ่มทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เมื่อปี 2552 ด้วยแรงงานของคนในครอบครัว 5 คน และจ้างคนงานอีก 5 คน บนพื้นที่ 23 ไร่ แบ่งเป็นที่พักอาศัยและโรงเรือน 3 ไร่ นาข้าว 1 ไร่ สระน้ำ 3 ไร่ ปลูกผลไม้ 6 ไร่ ปลูกพืชผัก 7 ไร่ และป่าไม้ใช้สอย 3 ไร่ จากรูปแบบการจัดการทางการเกษตรที่ประสบผลสำเร็จตามหลักทฤษฎีใหม่ ทำให้ได้รับรางวัลชนะเลิศด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประเภทเกษตรกรทฤษฎีใหม่ จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 2

บทเรียนชีวิต

ดิฉันเริ่มทำการเกษตรตั้งแต่ ปี 2530 ในพื้นที่ของตนเอง 23 ไร่ ของพ่อ 47 ไร่ โดยทำแบบเกษตรเชิงเดี่ยว จนถึงปี 2546 เป็นเวลา 12 ปี จากไม่เคยมีหนี้สิน-กลับมีหนี้มากถึง 5 แสนบาท ขนาดสามีมีเงินเดือนยังไม่พอใช้ต้องหากู้เพิ่ม

เพราะต้องใช้สารเคมี แรงงาน เครื่องจักร และน้ำมันเป็นจำนวนมาก แต่ผลผลิตกลับราคาถูกลงเพราะภาวะขาดทุนตลอด

แม้ว่าจะมีภาวะหนี้สินมาก แต่กลับยังใช้ชีวิตตามกระแสสังคมกินเหล้าเมายา เขาว่าอะไรก็ทำตามเขา ต้องใช้สารเคมี ใส่ปุ๋ย ใช้ยาคุมหญ้า ดิฉันเองสมัยก่อนก็เป็น

อย่างนั้น ใส่ปุ๋ย สารเคมีเต็มที่ ยี่ห้อไหนใครว่าดีก็ซื้อมาใช้ แล้วเอาเวลาไปค้าขายหาเงินเพื่อมาลงทุนด้านการเกษตร เปิดร้านขายของชำ ซื้อสินค้าจากตลาดสดมาขายในหมู่บ้าน เป็นพ่อค้าคนกลางรับซื้อ - รับสี ข้าวโพด ข้าว ถั่ว ขายส่งโซลิตและโรงสี วันๆ เหลือเวลาไม่มีเวลาให้กับครอบครัวและตนเอง จนกระทั่งป่วยเป็นก้อนเนื้อใต้รักแร้ มีเลือดและหนองไหล หมอบอกว่าเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็ง ตอนนั้นรู้สึกสิ้นหวัง ท้อใจและเริ่มได้คิดว่าเงินไม่มีไม่เป็นไร แต่ขออย่าให้เป็นโรคมะเร็งเพราะยังไม่อยากตาย จึงเริ่มหันมากินอาหารชีวิตที่มีประโยชน์

ไม่กินอาหารหมักดอง เน้นกินถั่ว กินงา ผัก ผลไม้และงดกินเนื้อสัตว์ กินแต่เนื้อปลา เปลี่ยนจากการกินข้าวขาวมาเป็นข้าวกล้อง จน 3 ปีผ่านไปร่างกายก็หายเป็นปกติ

เมื่อจึงจุดเปลี่ยนของชีวิต ดิฉันได้เข้าโครงการพักชำระหนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ในปี 2546 ได้ไปเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง แนวการทำเกษตรแบบใหม่ ได้กลับมาวิเคราะห์ตนเอง รู้จักพอประมาณมากขึ้น และน้อมนำพระบรมราโชวาทของในหลวงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ทำให้ได้เห็นความจริงว่ามนุษย์ต้องการความรัก ความอบอุ่น เอื้ออาทรต่อกัน มากกว่าเงินทองและวัตถุ

การนำแนวคิดใหม่มาปรับใช้กับตัวเองและทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดคุณค่าสูงสุด พึ่งตนเองให้มาก คิดเสียว่าเสียเหงื่อคือการขับพิษออกจากร่างกาย เรายังโชคดีกว่าคนอื่นอีกหลายคน ปลูกทุกอย่างที่กิน กินอยู่เรียบง่ายแต่ได้ประโยชน์ ประหยัดและหาประโยชน์จากเวลา

ณ วันที่ดิฉันได้ทำการเกษตรผสมผสานในแบบทฤษฎีใหม่ที่เหมาะกับตนเองถึง 8 ปี และได้พบความพอเพียง จึงขอเชิญทุก ๆ ท่าน มาร่วมเดินบนเส้นทางของความพอเพียงเช่นเดียวกับดิฉัน

การจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตร

“เมื่อการแสวงหาลิ้นสุด คนถึงหยุดกลับมามองตัวเอง” คงเป็นคำที่สามารถเปรียบเทียบกับชีวิตของดิฉันในช่วงหลายปีที่ผ่านมา สำหรับดิฉันแล้ว การทำงานที่ผ่านมาควบคู่ไปกับการค้าขาย ทั้งการเปิดร้านขายของชำ, ปู่ย, สารเคมี นานาชนิด การเป็นคนกลางในการรับซื้อสินค้าจากเกษตรกรทั่วไป และยังทำสวนลิ้นจี่ ลำไย ทำไร่ข้าวโพด นาข้าวส่วนใหญ่แล้วรายรับทั้งหมดจะถูกแปรไปเป็นค่าแรงงาน ปู่ย สารเคมี และต้นทุนสิ้นเปลืองในการเกษตร เช่น น้ำมัน ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ ระยะเวลาผ่านไปก็ก่อเกิดเป็นหนี้สินสะสม และเมื่อสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง มีโรคภัยไข้เจ็บ จึงเป็นจุดพลิกผันที่ทำให้ต้องกลับมาทบทวนตนเองว่าสิ่งที่เราทำนั้นเกินตัวของเราหรือไม่ ซึ่งคำตอบก็คือ “ใช่” และหันมาดำเนินชีวิตตาม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อเนื่อง
ตลอดมา ทุกวันนี้ดิฉันจึงพึงระลึก
และขอบคุณอาการเจ็บป่วยที่เป็นทั้ง
สัญญาณเตือนให้รู้ตัว เป็นทั้งการริเริ่มทำ
สิ่งที่ดีและถูกต้อง

เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตร
ทฤษฎีใหม่ ล้วนเป็นแนวทางที่มีมานาน
แล้ว เมื่อตัดสินใจทดลองปฏิบัติตามเพื่อหาทางออกจากวงจรหนี้สิน การเริ่ม
วิเคราะห์ทรัพยากรของตนเองและครอบครัวจึงเริ่มขึ้น โดยยึดหลักเศรษฐกิจ
พอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ผสมผสานกันค่อย ๆ ทำ คิดและปรับเปลี่ยนไป
ทีละขั้นตอน

โดยเริ่มจากที่ดินของตัวเอง 23 ไร่ จากอดีตที่เคยเป็นสวนไผ่และไม้ยืนต้น
ต่อมาก็ได้กลายเป็นสวนลำไย ลิ้นจี่ ฝรั่งเป็นแนวเพื่อสะดวกต่อการเก็บเกี่ยว ซึ่ง
ตอนนั้นใช้สารเคมีมาก ปัจจุบัน ได้ปรับเปลี่ยนเป็นสวนผสมผสานโดยแบ่งเป็น

- บ่อน้ำเพื่อการเกษตรและเลี้ยงปลา 2 ไร่
 - พื้นที่ป่าไม้ใช้สอย 3 ไร่
 - พื้นที่ทำนา (ที่ลุ่ม) 3 ไร่
 - ที่อยู่อาศัย ส่วนบริการ 5 ไร่
(ทางเดิน ที่เก็บอุปกรณ์ เลี้ยงสัตว์)
 - สวนไม้ผล แปลงผักผสมผสาน 10 ไร่
- รวม 23 ไร่

ที่ดินส่วนของบิตา 47 ไร่ อดีตทำเป็นไร่ข้าวโพด ข้าว เพียงอย่างเดียว ต่อมา จึงได้ปรับเปลี่ยนเป็นไร่นาผสมผสาน โดยแบ่งเป็น

- ขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตร 2 ไร่
- ทำคันนาขนาดใหญ่สำหรับปลูกไม้ยืนต้น 12 ไร่
- ที่ระหว่างคันนาปลูกข้าว ข้าวโพดและ ถั่วหมุนเวียนกัน 29 ไร่
- ทางเดินรถ 4 ไร่
- รวม 47 ไร่

โดยในการปรับพื้นที่ทั้งสองคำนึงถึงความเหมาะสมของพื้นที่ และลดการใช้แรงงานภายนอก (ใช้บ้างเมื่อเกินกำลัง แต่เน้นช่วงที่คนค่อนข้างว่างงาน ค่าแรงถูก) และสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับอนาคต เพราะการปลูกต้นไม้ไม่ต้องดูแลมาก

การปลูกผักแบบซุ่มโค้ง

จากการที่ดิฉันได้มีโอกาสไปศึกษาตามงานเกษตรที่หน่วยงานหลายแห่งจัดขึ้น ก็ได้มีความสนใจแปลงสาธิตทั้งพืชผัก ผลไม้ ซุ่มปลูกผักแบบโค้งโดยใช้วัสดุจากแหล่งธรรมชาติคือไม้ไผ่ มาปรับใช้ในการทำซุ่ม การปลูกผักแบบซุ่มโค้งที่ทำนั้นไม่ได้เน้นความสวยงามเป็นสำคัญ แต่เน้นถึงประโยชน์ในการลดการไถพรวน โคนต้นเป็นที่ทิ้งขยะเน่าสลายง่าย ใช้น้ำน้อย รมรื่น คงทน แข็งแรง และปลูกผักได้หลายรอบ แต่ที่สำคัญนั้นคือต้องปลูกผักที่แข็งแรงทนทาน ต่อโรคและแมลงอย่างผักพื้นบ้าน ซึ่งมีอยู่หลากหลายชนิดเลือกปลูกได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ และฤดูกาล

ประโยชน์ของหญ้าในแปลง

เกษตรกรส่วนใหญ่ที่เคยเข้ามาศึกษาดูงานพื้นที่ในสวน อาจรู้สึกแปลกใจ เพราะเป็นสวนที่มีหญ้ามากเหมือนพรมสีเขียว ซึ่งเกษตรกรทั่วไปอาจจะเห็นว่าควรจัดการแปลงให้สะอาดเพื่อลดแมลง แต่

เรากลับมองทุกอย่างตามความเป็นจริงถึงประโยชน์และโทษที่อยู่ด้วยกันเสมอ

ที่นี้ประโยชน์ของหญ้าในสวนคือเป็นอาหารแก่วัว ทำให้เสมือนช่วยตัดหญ้าคลุมดินช่วยรักษาความชุ่มชื้นในดิน ที่สำคัญเป็นที่อาศัยของแมลงทั้งชนิดที่เป็นประโยชน์และให้โทษ เมื่อเราไม่รบกวนวัฏจักรของแมลงมาก ไม่ใช่ฆ่า

แมลง ก็พบว่าในแปลงผักนั้นถูกทำลายโดยแมลงน้อยลง เนื่องจากเกิดการควบคุมโดยชีววิธีโดยธรรมชาตินั่นเอง

การหมุนเวียนทรัพยากรในพื้นที่

ในการจัดสรรพื้นที่ทางการเกษตร จะต้องวางแผนเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสูงสุด ด้วยตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรทุกชนิด การหมุนเวียนทรัพยากรอย่างคุ้มค่าทำให้เกิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

ไม้ ทรัพยากรหลักในการทำแปลง ทำค้ำปลูปลูกผัก ไม้ส่วนใหญ่ได้มาจาก ต้นไม้เนื้อแข็งในพื้นที่ เช่น ต้นมะกอกน้ำ ลั่นจี่ ลำไย ที่มีการสางออก ตัดแต่ง ทรงพุ่ม โดยไม้ขนาดใหญ่จะนำไปทำเสาค้ำปลูปลูก ผัก โครงสร้างต่าง ๆ เมื่อผุจะ ถูกนำไปทำฟืนหรือปุ๋ย ตามความเหมาะสม บางส่วนนำไปเผาถ่านเพื่อใช้หุงต้ม และเก็บน้ำส้มควันไม้เพื่อใช้ในการเกษตร ไม้ขนาดเล็กบางส่วนจะนำไปทำฟืนเพื่อ ลดการใช้แก๊สหุงต้ม ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก ซึ่ถ้าบางส่วนถูกนำไปทำ น้ำค้าง (ส่วนประกอบของน้ำยาอเนกประสงค์) และนำไปผสมดินปลูปลูกต้นไม้อีกด้วย ใไบไม้ที่ร่วงใช้ถมโคนต้นไม้ใหญ่เพื่อรักษาความชุ่มชื้นและย่อยสลายเป็นปุ๋ย

นอกจากนี้ เศษอาหารและวัสดุคอกที่เหลือจากการเกษตรก็นำไปเลี้ยงสัตว์ เช่น ฟางข้าว ต้นข้าวโพด หยวกกล้วย เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านอาหารสัตว์และถูก ชับออกมาเป็นปุ๋ยสำหรับใช้ในพื้นที่ (หมูลุ่ และวัวหลุม)

หลักคิดในการดำเนินชีวิตของครอบครัวต้นยาง

1. อย่าทำลายความหวังของใครเพราะเขาอาจเหลืออยู่แค่นั้นก็ได้
2. เมื่อมีคนเขาเล่าว่าตัวเขามีส่วนในเหตุการณ์สำคัญอะไรก็ตาม เราไม่ต้องไปคุยทับ ปล่อยเขาฟังไปตามสบาย
3. รู้จักฟังให้ดี โอกาสทองบางที่มันก็มาถึงแบบแว่ว ๆ เท่านั้น
4. หยุดอ่านคำอธิบายสถานที่ทางประวัติศาสตร์ซึ่งอยู่ริมทางเสียบ้าง
5. จะคิดการใด จงคิดการให้ใหญ่ ๆ เข้าไว้ แต่เต็มความสนุกสนานลงไปด้วยเล็กน้อย
6. หัดทำสิ่งดี ๆ ให้กับผู้อื่นจนเป็นนิสัย โดยไม่จำเป็นต้องให้เขารับรู้
7. จำไว้ว่าชาวทุกชนิตล้วนถูกบิดเบือนมาแล้วทั้งนั้น
8. เวลาเล่นเกมกับเด็ก ๆ ก็ปล่อยให้เด็กชนะไปเถิด
9. ใครจะวิจารณ์เราอย่างไรก็ช่าง ไม่ต้องไปเสียเวลาตอบโต้
10. ให้โอกาสผู้อื่นเป็นครั้งที่ “สอง” แต่อย่าให้ถึง “สาม”
11. อย่าวิจารณ์นายจ้าง ถ้าทำงานกับเขาแล้วไม่มีความสุขก็ลาออกซะ
12. ทำตัวให้สบาย อย่าคิดมากถ้าไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย แล้วอะไร ๆ มันก็ไม่สำคัญอย่างที่คิดไว้ที่แรกหรอก
13. ใช้เวลาน้อย ๆ ในการคิดว่าใครเป็นคนถูก แต่ใช้เวลาให้มากในการคิดว่า “อะไร” คือสิ่งที่ถูก
14. เราไม่ได้ต่อสู้กับ “คนโหดร้าย” แต่เราต่อสู้กับ “ความโหดร้าย” ในตัวคน
15. คิดให้รอบคอบ ก่อนจะให้ เพื่อนต้องมีภาระในการรักษาความลับ
16. เมื่อมีใครสวมกอดคุณ ให้เขาเป็นฝ่ายปล่อยก่อน
17. เป็นคนถ่อมตน คนเขาทำอะไรต่ออะไร สำเร็จกันมามากมายแล้ว ตั้งแต่เรายังไม่เกิด

18. ไม่ว่าจะตกอยู่ในสถานการณ์อันเลวร้ายเพียงใด สุขุมเยือกเย็นเข้าไว้
19. อย่าไปหวังเลยว่า ชีวิตนี้จะมีความยุติธรรม
20. อย่าให้ปัญหาของเราทำให้คนอื่นเขาเบื่อหน่าย ถ้ามีใครถามเราว่า “เป็นอย่างไรบ้างตอนนี้” ก็บอกเขาไปเลยว่า สบายมาก
21. อย่าพูดว่า มีเวลาไม่พอ เพราะเวลาที่เรามี มันก็วันละยี่สิบสี่ชั่วโมงเท่า ๆ กับที่หลุยส์ ปาสเตอร์ , ไมเคิล แอนเจโล , แมซีเทเรซา , ลีโอนาร์โด , ดา วินชี , ทอมัส , เจฟเฟอร์สัน , หรืออัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ เขามีนั่นเอง
22. เป็นคนใจกล้าและเด็ดเดี่ยว เมื่อเหลียวกลับไปดูอดีต เราจะเสียใจในสิ่งที่อยากทำแล้วไม่ได้ทำ มากกว่าเสียใจในสิ่งที่ทำไปแล้ว
23. ประเมินตนเองตามมาตรฐานของตนเอง ไม่ใช่ด้วยมาตรฐานของคนอื่น
24. จริงจังและเคียวเข้มต่อตนเอง แต่อ่อนโยนและผ่อนปรนต่อผู้อื่น
25. อย่าระดมสมอง เพราะไอเดียดี ๆ ใหม่ ๆ และยิ่งใหญ่ จนสามารถเปลี่ยนแปลงโลกได้ล้วนมาจากบุคคลที่คิดค้นอยู่แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น
26. คงไว้ซึ่งความเป็นคนเปิดเผย อ่อนโยนและอยากรู้อยากเห็น
27. ให้ความนับถือแก่ทุกคนที่ทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ไม่ว่าจะงานที่เขาทำนั้นจะกระจอกงก่งอยล็กปานใด
28. คำนึงถึงการมีชีวิตให้ “กว้างขวาง” มากกว่าการมีชีวิตให้ “ยืนยาว”
29. มีมารยาทและอดทนกับคนที่สูงวัยกว่าเสมอ

เพลงขอลีล 5

ลีลข้อ 1 ป่าณา สูเจ้าจงเอาใจใส่ อย่าทรมานสัตว์น้อยสัตว์ใหญ่ หื้อ
มันมอดวายชีวา บ่ ว่ามดดำมดแดงเป็นเกົก สัตว์นั้นเล่ามันต่างกลัวตาย บ่ ว่า
แมงเม่าแมงมลาย มันย่อมกลัวตายทุกสิ่ง

ลีลข้อ 2 อะทินนา ลีลข้อนี้หน้าซำยอดซำยั้ง สูเจ้าอย่าได้ลักหยิบ ลัก
หยีม บ่ ว่าผักกาดผักจี่ บ่ ว่าข้าวของทรัพย์สิน สูเจ้าอย่าได้ลักย่องเอาหนี ถ้าหาก
ใครได้เหลือทีหื้อขอเจ้าของเป็นก่อน

ลีลข้อ 3 กำเม สูเจ้าอย่าได้ลักเด็กเมียเป็น บ่ ดีแบ่งตาน้อยตาแลใส
เป็น บ่ ดีว่าเมียคิงเมียฮา เวลาฮ้างสาวไปส่งไปส่งข้าววัด สูเจ้าอย่าได้ลักสอง
ตำผา บ่ ดีว่าเมียคิงเมียฮา บ่ ดีแบ่งจดหมายหื้อเป็น

ลีลข้อ 4 มุสา สูเจ้าอย่าได้จุหลอก บ่ ดีขี้จุบ้อออกแม่ออกหื้อเป็นได้เสีย
เงินคำ บ่ ดี จูพี่น้องจาวบ้านหื้อเป็นได้ผิดเถียงกันบ่ดีจุหื้อเป็นได้เสียเบี่ยหอยเงิน
คำ มันตึงบ่ดีเป็นแน่

ลีลข้อ 5 สุราเมรัย บ่ ว่าเหล้าโรงเหล้าเถื่อน สูเจ้าอย่าได้คิดคบเพื่อน
พากันกินเหล้าเมายา บ่ ว่าของเมาต่าง ๆ นั้น สูเจ้าอย่าได้เซาะแสวงหา บ่
ว่าน้ำเหล้า น้ำยา บ่ ว่ากัญชา ยาบ้า ยาผี

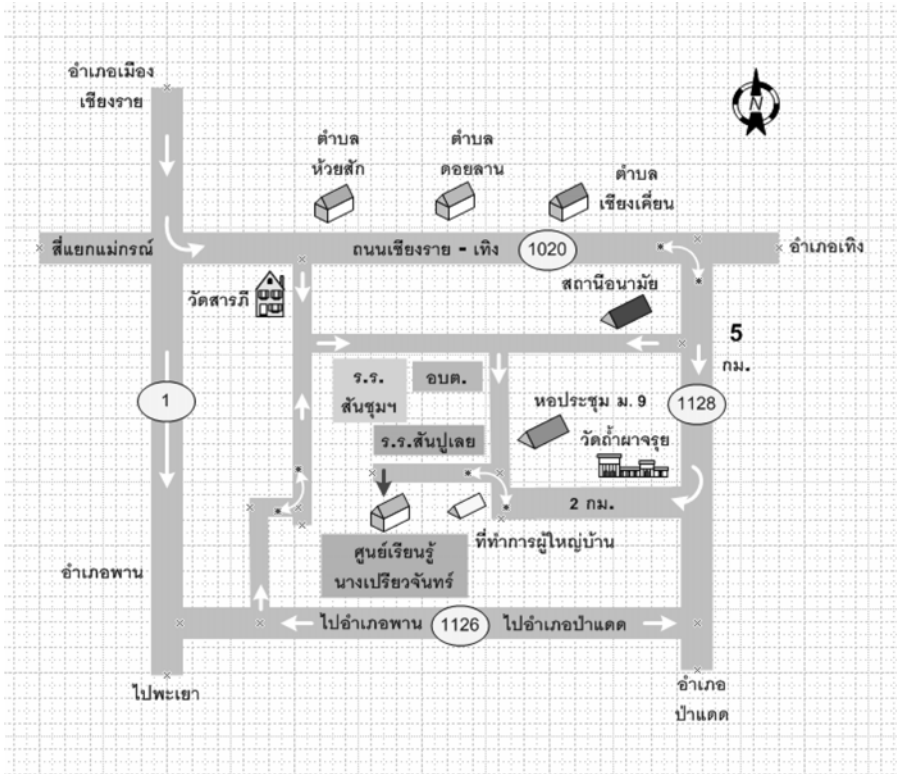
บัญชีติดลบ ชีวิตติดหล่ม

คำร้อง: สุเมธ พรหมรักษา ทำนอง: เพลงกระเป่าแบนแฟนทิ้ง

ชีวิตผ่านมา ดวงชะตาไม่น่าตกต่ำ
แต่เข้ายันคำ ตรากตรำชุ่มฉ่ำเหงื่อไหล
เมื่อมีเงินตรา ซื้อหาเอามาสุขใจ
แต่แล้วทุกข์ตรมหมองไหม้ โห่ ...เป็นไปได้อย่างไรนี้
เหตุผลไม่มีเห็นทีวิสังคมออกข่าว
มีทั้งเบียร์- เหล้า มอมเมารูปรสกลิ่นสี
สนุกสนานไม่นานพอเงินไม่มี
สุดท้ายก็กลายเป็นหนี้ ลั่นดีไม่มีราคา
อยากจะรวยซื้อหอยไม่รู้จักพอ
อนาคตเริ่มหังกอเพราะรอแต่โชคชะตา
เพื่อนกินมีมากเพื่อนตายก็ค้อยจากลา
เปรียบไปก็คล้ายปัญหา นาวาที่รอวันล่ม
ความหวังยังมีมาคิดบัญชีให้ตีเสียใหม่
มาเสริมรายได้จ่ายน้อย ค่อย ๆ สะสม
ประหยัดชยัน สร้างสรรค์ชีวิตวีรรม
สร้างตัวพร้อมสร้างสังคม บุญนิยมให้คนจริงใจ

แผนที่ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ประเภทเกษตรทฤษฎีใหม่

นางเปรี๊ยะจันทร์ ต๊ะตันยาง

องค์ความรู้การเกษตร
ของศูนย์เรียนรู้
เศรษฐกิจพอเพียง
นางเป็ริชฉฉันท์ ต๊ะตันยาง

เตาถ่าน/ น้ำส้มควันไม้

น้ำส้มควันไม้ เป็นของเหลวที่ได้จากการเผาถ่าน เกิดจากการกลั่นตัวของ ควันที่ควบแน่นเป็นของเหลว ส่วนที่เป็นของเหลวที่ได้เรียกว่า น้ำส้มควันไม้ มีกลิ่น เหมือนควันไฟ มีสีส้มหรือสีน้ำตาลแกมแดง โดยสีเข้มมากน้อยแตกต่างกันไปตาม ชนิดของไม้ที่นำมาเผาถ่าน

วิธีการประกอบเตา

1. ถังน้ำมัน 200 ลิตร ที่จะดัดแปลงมาตัดฝาถึงด้านใดด้านหนึ่งออก สามารถเปิด - ปิดได้ นำฝาถึงที่ตัดออกมาเจาะเป็นรูสี่เหลี่ยม ขนาดรูปเจาะ 20 x 20 เซนติเมตร ส่วนตัวถังฝาก็ด้านเจาะรูกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 4 นิ้ว
2. ปูพื้นด้วยทรายให้มีขนาดความกว้าง และความยาวเท่ากับขนาดของตัวถัง
3. นำถังน้ำมัน 200 ลิตร มาวางบนพื้นทรายที่เตรียมไว้
4. ประกอบท่อข้ออ 90 องศา และท่อโยหินที่ทำหน้าที่เป็นปล่องควัน ต่อเข้ากับตัวเตา พร้อมเชื่อมประสานรอยต่อโดยใช้ดินเหนียวผสมกับขี้เถ้าแกลบ
5. ก่ออิฐรอบถังน้ำมันเป็นรูปสี่เหลี่ยม เชื่อมด้วยดินเหนียว
6. ใส่ทรายในช่องว่างระหว่างถังน้ำมันและก้อนอิฐ เพื่อช่วยเก็บความร้อน
7. นำไม้ที่ต้องการจะเผาที่มีขนาดความยาวประมาณ 80 เซนติเมตร ใส่เข้าไปตามแนวความยาวของตัวถังใส่เข้าไปจนเต็ม(ไม้ที่ใช้ควรจะเป็นไม้ที่ไม่สด และไม้แห้งจนเกินไป)
8. เมื่อเตาถ่านติดไฟแล้วค่อยปิดฝาถึงแล้วนำอิฐบล็อกมาวางให้ตรงช่องที่เจาะไว้ ประสานรอยต่อโดยใช้ดินเหนียวผสมกับขี้เถ้าแกลบดำ ทิ้งไว้จนเย็นจึงนำถ่านออกมาได้

ประโยชน์ของน้ำส้มควันไม้

เมื่อนำไปใช้ในปริมาณที่เหมาะสมจะเป็นสารเร่งการเจริญเติบโตของพืช ช่วยให้มีความเติบโตดีสมบูรณ์ เมื่อใช้เจือจาง 500 - 1000 เท่า 2-3 ครั้ง หรือ ทุก 15-20 วัน ในช่วงการเพาะปลูก จนถึง 15 วันก่อนเก็บเกี่ยวจะช่วยให้ผลไม้นหวานขึ้น

ในกรณีของผัก ควรฉีดน้ำส้มควันไม้ก่อนเกี่ยว จะช่วยให้มีคุณภาพและรสชาติดีขึ้น รวมทั้งชะลอการเหี่ยวเฉา สำหรับผักใบใช้ 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์ ก่อนเก็บเกี่ยว

ข้อควรระวังในการใช้น้ำส้มควันไม้

โดยทั่วไปการใช้น้ำส้มควันไม้ควรเจือจางประมาณ 1:300 ถึง 1:1000 ความเข้มข้นที่มากกว่าที่กำหนด อาจส่งผลเสียหายต่อพืช โดยพืชอาจมีอาการดังนี้

1. เกิดจุดด่างหรือสีซีดบนใบ
2. พืชหยุดการเจริญเติบโตชั่วคราว
3. การเติบโตของต้นถูกเร่ง ชะลอการเจริญเติบโตของผล

ข้อหนึ่งและสอง เป็นผลมาจากกรดชีวภาพในน้ำส้มควันไม้ ข้อสามเกิดขึ้นเนื่องจากน้ำส้มควันไม้เป็นตัวเร่งลันดาป และการดูดซึมอาหารของพืช

ข้อมูลจากหนังสือ เกษตรกรรมชาติประยุกต์ ผู้เขียน อาณัฐ ต้นโช

คอกวัวหลุม

ปูพื้นคอกด้วยแกลบหยาบหนาประมาณ 60 เซนติเมตร ในพื้นโรงเรือนปกติ ปล่อยให้วัวเหยียบและถ่ายมูลบนพื้นคอกเช่นเดียวกันการเลี้ยงหมูหลุมแต่มีการพลิกกลับพื้นเมื่อผ่านไป 4 เดือน เพื่อช่วยเร่งการย่อยสลายของแกลบและจะใช้ได้เมื่อหมักไว้ 8 เดือน โดยจะได้ปุ๋ย 1800 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 3 ตารางเมตร

ต้นทุนแกลบหยาบ 1 ลำรถ 2000 กิโลกรัม	400	บาท
ค่าแรงงาน	300	บาท
รวม	700	บาท

คอกหมูหลุม

การเตรียมพื้นคอกดิน

1. ขุดหลุมลงด้านล่างลึก 90 เซนติเมตร ก่อปลอกสูง 4 ชั้น ความกว้างแล้วแต่ความเหมาะสมของพื้นที่
2. คอกกั้นทำจากไม้ หรือวัสดุอื่นตามสะดวก แต่ควรระบายอากาศได้ดี มีอากาศถ่ายเทภายในคอก
3. เมื่อเตรียมคอกเสร็จแล้วใส่แกลบหยาบหนาประมาณ 30 กิโลกรัม ตามด้วยดินดีประมาณ 3 กระสอบ หว่านเกลือแกงบนดินเล็กน้อย รดด้วยน้ำจุลินทรีย์ 5 ซอนแกง ต่อน้ำ 20 ลิตร รดให้ชุ่ม โดยให้ความหนาของวัสดุทั้งหมดประมาณ 30 เซนติเมตร ทำเหมือนกันทั้งหมด 3 ชั้น พักคอกไว้ประมาณ 3 วัน
4. นำลูกหมูมาเลี้ยงในคอกได้

อาหารสำหรับเลี้ยงหมูหลุม

ในช่วงแรกให้อาหารเม็ดหมูอ่อน และกล้วยน้ำว้า อายุได้ 45 วัน เริ่มให้รำข้าวผสมอาหารผง และให้กินผัก สลับหยวกกล้วยหมักกับกากน้ำตาลเป็นอาหารเสริม ในน้ำผสมน้ำหมักสมุนไพรให้กินเป็นประจำเพื่อความแข็งแรง

หมูหลุมจะมีอารมณ์ดี มีสุขภาพดี ไม่เครียดและแข็งแรง ไม่มีกลิ่นเหม็น และได้ปุ๋ยคอกหมักประมาณ 2500 กิโลกรัม ต่อคอก (ขนาด 250 ตารางเมตร)

น้ำยาอเนกประสงค์

วัสดุอุปกรณ์

1. N 70 1 กิโลกรัม
2. น้ำด่าง 5 ลิตร
3. น้ำเกลือ 5 กิโลกรัม
4. มะนาว 7 ลูก น้ำ 3 ลิตร คั้นด้วยน้ำอุ่น
5. ถังสำหรับคนผสมน้ำยา
6. ไม้พาย

วิธีทำ

นำ N 70 ใส่ลงไปในถังค่อย ๆ คน จนขึ้นเป็น ครีมสีขาว เติมน้ำเกลือ คน ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เติมน้ำด่าง และน้ำมะนาว คนให้หนืดเป็นเนื้อเดียว สลับกันไปเรื่อย ๆ จนได้น้ำยาที่มีความหนืดคล้ายน้ำผึ้ง ทิ้งไว้หนึ่งคืนก็สามารถนำไปใช้ได้

เคล็ดลับ สามารถเติมน้ำยาล้างจานจากท้องตลาด ถ้าต้องการเพิ่มกลิ่นหอม ไม่จำเป็นต้องใช้หัวน้ำหอมก็ได้

การใช้ประโยชน์

สามารถนำไปซักผ้า ล้างจาน ฯลฯ ช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

ກາດຜູ້ຂາດ

การประกวดผลงานตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 2

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้กำหนดให้มีการจัดการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเผยแพร่พระปรีชาสามารถ และพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานความช่วยเหลือและบรรเทาความทุกข์ยากของพสกนิกรชาวไทยมาตลอดระยะเวลาแห่งการครองสิริราชสมบัติ ซึ่งการดำเนินงานประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี สามารถสร้างความตื่นตัวให้ประชาชน และภาคธุรกิจได้เกิดจิตสำนึกในการน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และบริหารธุรกิจ ดังนั้น มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงาน กปร. สำนักงานประมง กระทรวงมหาดไทย กองทัพอากาศ และสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงจัดให้มีการประกวดผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 2 ขึ้น เพื่อสร้างจิตสำนึกในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งใน ภาคประชาชน ภาคเกษตร ภาครัฐ และภาคธุรกิจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้มีส่วนร่วมในการเฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

3. เพื่อส่งเสริมและยกย่องภาคประชาชน ภาคเกษตร ภาครัฐ และภาคธุรกิจ ที่ได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตจนประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

4. เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับภาคประชาชน ภาคเกษตร ภาครัฐ และภาคธุรกิจ ในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์และปฏิบัติในการดำเนินชีวิตพัฒนาชุมชน พัฒนางองค์กรภาครัฐ และพัฒนาภาคธุรกิจต่อไป

ประเภทการประกวดและคุณสมบัติผู้ส่งผลงาน

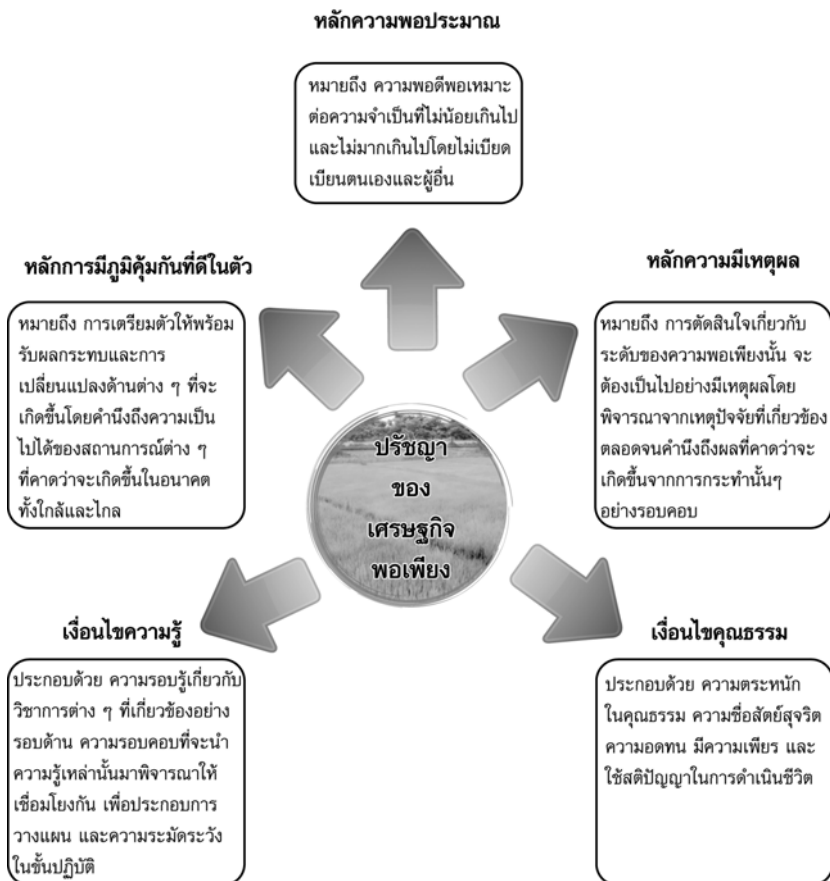
ประเภท	คุณสมบัติ
<p>1. ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและกึ่งดารา</p>	<p>บุคคลที่มีแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ที่เข้าเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งหรือมากกว่าดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พื้นที่สูง (พื้นที่ตามที่สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงกำหนด คือ พื้นที่ที่เป็นที่อยู่ของชาวเขาเผ่าต่างๆ และชนกลุ่มน้อยซึ่งเป็นที่ตั้งบ้านเรือนและที่ทำกินที่มีความลาดชันโดยเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 35 หรือมีความสูงกว่าระดับน้ำทะเล 500 เมตรขึ้นไป) 2) พื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน (พื้นที่ตามที่กรมการปกครองกำหนด คือ พื้นที่ใน

ประเภท	คุณสมบัติ
	<p>อำเภอชายแดนของ 31 จังหวัด 128 อำเภอ 362 ตำบล 1,679 หมู่บ้าน)</p> <p>3) พื้นที่พิเศษ (พื้นที่ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดสำนักงานในพื้นที่พิเศษ พ.ศ. 2551 จำนวน 1,986 แห่ง ใน 46 จังหวัด ซึ่งมีหลักเกณฑ์ของพื้นที่ ดังต่อไปนี้ พื้นที่เส้นทางคมนาคม ยากลำบากทางไกล พื้นที่เสี่ยงภัย พื้นที่โรคภัย ไข้เจ็บชุกชุม พื้นที่ความเป็นอยู่ยากลำบาก)</p>
2. ประชาชนทั่วไป	บุคคลที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม และดำเนินชีวิตประจำวันตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบความสำเร็จอยู่ดีมีสุข สามารถเป็นแบบอย่างสำหรับประชาชนทั่วไป
3. ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้าน (คือชุมชนที่ประกาศจัดตั้งโดยกรมมหาดไทยตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457) หรือชุมชน (คือกลุ่มบ้านหรือกลุ่มคนที่ได้รับการจัดตั้งโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และได้รวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์สุขให้ชุมชนโดยส่วนรวม มีความสามัคคี และสามารถพึ่งตนเองได้
4. เกษตรกรทฤษฎีใหม่	เกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ และนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นคง

ประเภท	คุณสมบัติ
5. กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	กลุ่มเกษตรกรที่ประกอบอาชีพตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ที่รวมตัวกัน ตั้งแต่ 10 ครัวเรือนขึ้นไป และได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการกลุ่มจนเกิดความเข้มแข็ง
6. หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐใน ส่วนกลาง	หน่วยงาน/องค์กรของรัฐในระดับกรมหรือเทียบเท่าที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐใน ส่วนภูมิภาค	หน่วยงาน/องค์กรของรัฐ ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดหรือในกรุงเทพมหานครที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. ธุรกิจขนาดใหญ่	ผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการ หรือผู้บริหารธุรกิจทุกประเภทที่มีขนาดสินทรัพย์ (ไม่รวมค่าที่ดิน) มีมูลค่ามากกว่า 200 ล้านบาท และมีจำนวนพนักงานมากกว่า 200 คน ขึ้นไป
9. ธุรกิจขนาดกลาง	ผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการ หรือผู้บริหารธุรกิจทุกประเภทที่มีขนาดสินทรัพย์ (ไม่รวมค่าที่ดิน) มีมูลค่ามากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และ/หรือ มีจำนวนพนักงานมากกว่า 50 คน ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 200 คน

ประเภท	คุณสมบัติ
10. ธุรกิจขนาดย่อม	ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจแสวงหากำไร ที่มีขนาดทรัพย์สิน (ไม่รวมค่าที่ดิน) มีมูลค่าไม่เกิน 50 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 50 คน รวมถึงกลุ่มอาชีพผู้ประกอบการ ร้านค้า ห้างหุ้นส่วน บริษัท วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์

หลักเกณฑ์การพิจารณาผลงาน

คณะกรรมการดำเนินการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 2

ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

คณะที่ปรึกษา

นายอำพล เสนาณรงค์	องคมนตรี
นายเกษม วัฒนชัย	องคมนตรี
นายพลากร สุวรรณรัฐ	องคมนตรี
นายสวัสดิ์ วัฒนยากร	องคมนตรี
นายสุเมธ ตันติเวชกุล	เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
นายมนูญ มุกข์ประดิษฐ์	รองเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
นายพิมลศักดิ์ สุวรรณทัต	เหรัญญิกมูลนิธิชัยพัฒนา
นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ	กรรมการมูลนิธิชัยพัฒนา
นายสมพล พันธุ์มณี	ที่ปรึกษา สำนักงาน กปร.

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด

คณะกรรมการอำนวยการจัดการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง

ประธานกรรมการ

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กรรมการและเลขานุการ

ม.ล.จिरพันธุ์ ทวีวงศ์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ
สำนักงาน กปร.

